

I den här foldern får du veta mer om vad Natura 2000-nätverket innebär och vilka utpekade områden som finns i Örebro län.

Länsstyrelsen i Örebro län
Stortorget 22, 701 86 Örebro
010-224 80 00
orebro@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/orebro

Natura 2000 i Örebro län

Genom Natura 2000 ska EU-länderna skydda och bevara Europas vilda djur, växter och livsmiljöer.

Vad är Natura 2000?

Natura 2000 är ett nätverk av värdefulla naturområden i EU, som valts ut för att hejda utrotningen av Europas vilda växter, djur och värdefulla naturmiljöer. Grundsytet är att människor och natur ska fungera i samspel och att människans verksamheter ska kunna genomföras utan hot mot värdefulla arter och deras livsmiljöer. Ett Natura 2000-område är ett långsiktigt åtagande från både EU och Sverige att tillsammans med markägare förvalta och vårda området på ett hållbart sätt för framtiden.

Varför finns Natura 2000?

Natura 2000-nätverket har bildats för att motverka hotet mot Europas natur och ekosystem, inte minst för att värna vår egen och kommande generationers hälsa och livskvalitet. Grunden för nätverket utgörs av två starka europeiska naturvårdslagar, fågel- och habitatdirektivet, genom vilka de europeiska medlemsstaterna förbinder sig att skydda och bevara Europas vilda djur, växter och livsmiljöer.

Fågeldirektivet antogs av EU år 1979 och syftar till att skydda alla vilda fåglar och deras livsmiljöer, framförallt de områden som är viktiga för flyttfåglar samt drygt 194 särskilt hotade arter. Särskild hänsyn ska tas till internationellt viktiga våtmarker. Fågeldirektivet förbjuder även att hålla inhemska vilda fåglar i fångenskap. Särskilt hotade arter som finns i länet är bland annat tjäder, havsörn, trana och tretåig hackspett.

Habitatdirektivet antogs av EU år 1992 som en komplettering till fågeldirektivet för att skydda det europeiska växt- och djurlivet. Här listas fler än 1000 sällsynta och hotade växt- och djurarter, såväl som omkring 230 värdefulla naturtyper som ska skyddas. Några av de arter som finns i länet är större vattensalamander, asknät-fjäril och läderbagge. Ekhagar, barrnaturskogar och högmossar är exempel på naturtyper inom länets Natura 2000-områden.

Vad gäller i ett Natura 2000-område?

Varje Natura 2000-område har en bevarandeplan med utpekade bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras. Här beskrivs även eventuella hot mot Natura 2000-området liksom behov av skydd och skötselåtgärder. Många av länets Natura 2000-områden är även skyddade som naturreservat, nationalpark eller biotopskyddsområde.

Åtgärder som kräver tillstånd

Verksamheter och åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd från Länsstyrelsen. Det kan även gälla åtgärder utanför ett Natura 2000-område. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen i god tid innan de planerade åtgärderna. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Tillstånd lämnas endast om verksamheten eller åtgärden inte kan komma att skada livsmiljöer i området eller genom störning försvåra bevarandet av de arter som ska skyddas.

Ansvar och utpekande

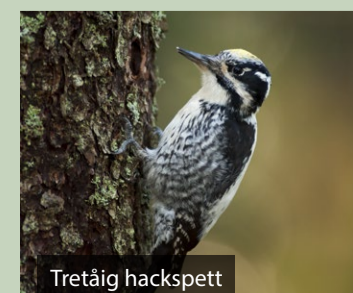
Länsstyrelsen fastställer bevarandeplaner för varje Natura 2000-område och ansvarar för att bevarandemålen uppfylls. Det är också Länsstyrelsen som tar fram förslag på nya Natura 2000-områden, som därefter granskas av Naturvårdsverket och Regeringen, innan slutligen EU-kommissionen beslutar om de ska upptas i nätverket.

EU-stöd och LIFE

I ett Natura 2000-område finns flera möjligheter att finansiera olika typer av skydd och skötselåtgärder. Till exempel genom EUs LIFE-fond, som bidragit till flera av länets Natura 2000-områden, bland annat restaurering av våtmarksområden inom projektet Reclaim och naturvårdsbränning i barrskogar inom projektet Taiga.

Samråd i god tid!
Tillstånd kan krävas för åtgärder även utanför ett Natura 2000-område.

Natura 2000 i Örebro län

Tysslingen

- Den grunda slättsjön Tysslingen med sina våta strandängar är en artrik fågelsjö. Delar av sjön restaurerades inom LIFE-projektet Reclaim under åren 2012-2018.

679 ha näringsrik sjö, fuktäng

Venakärret

- Venakärret, ett av Mellansveriges största rikkärr, hyser en stor mängd sällsynta växter. Kärret restaurerades inom LIFE-projektet Reclaim under åren 2012-2017.

62 ha rikkärr, skogsbetesmark m.m.

Ställbergsmossen

- För att gynna gammelskogens variationsrika växt- och djurliv, genomfördes en naturvårdsbränning i Ställbergsmossen inom LIFE-projektet Taiga år 2015.

293 ha barrskog, myr m.m.

Nalavibergs ekäng

- Den sällsynta läderbaggen trivs i de gamla ekarna i Västernärke. Beteshagarna vid Nalaviberg restaurerades inom ett LIFE-projekt i slutet av 1990-talet.

13 ha slätteräng och betesmark

Lillsjöbäcken

- Lillsjöbäcken är en av länets finaste livsmiljöer för flodpärlmussla och öring. Vattendraget restaurerades 2005 inom ett LIFE-projekt för flodpärlmussla.

19 ha vattendrag och rikkärr

Kindla

- Den vidsträckta gammelskogen i Kindla rymmer en mängd sällsynta växter och djur. Området skyddades som naturreservat 1999 med ekonomiskt stöd från EU:s LIFE-fond.

3 ha barrskog, sjö och myrar

Utnäset

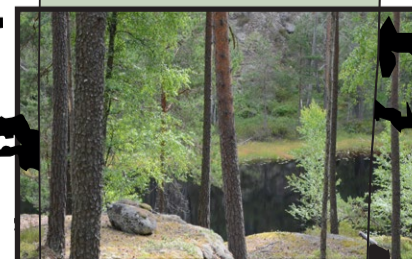
- Utnäset vid nordvästra Vätterns strand, med klippor och isslipade hållar, skyddades som naturreservat 1999 med ekonomiskt stöd från EU:s LIFE-fond.

163 ha sjöstränder och barrskog

Tivedens nationalpark

- Ett vidsträckt, svårtillgängligt landskap med sprickdalar och gammal skog i Tivedens hjärta. Området skyddades som nationalpark 1983 och utvidgades 2017.

952 ha (i Örebro län) barrskog, sjö,

EU
Drygt 27 000
Natura 2000-områden
≈ 18 % av EU:s yta

SVERIGE
Drygt 4000
Natura 2000-områden
≈ 13 % av Sveriges yta

ÖREBRO LÄN
136 Natura 2000-områden
≈ 2,7 % av länets yta

Alla Natura 2000-områden i Sverige hittar du i kartverket Skyddad natur (<http://skyddadnatur.naturvardsverket.se>)

Produktion: Länsstyrelsen i Örebro län 2018, framtagen inom LIFE-projektet Reclaim (LIFE11 NAT/SE/000848). **Foto:** Bergslagsbild AB (flygbild på Knuthöjdsmossen), Fredrik Wilde (hackspett, sköldmossa), Joel Berglund (mussla), Mattias Sterner (salamander), Per Wedholm (lodjur), Thomas Nydén (Lillsjöbäcken), Tommy Pettersson (käppkrokossa), övriga bilder Länsstyrelsen.

☼ Hela eller delar av Natura 2000-området är skyddat som naturreservat

☼ Hela eller delar av Natura 2000-området är skyddat som nationalpark